UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Iurisdictionum, Iudiciorum, & Criminum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm CCXI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96538

Visual Library

[…]cauſam, & in c.cum in tua, extra de teſti. Et ita
[con]cludo, ſaluo ſaniori iudicio. Laus Deo.

S V M M AE.

[Vſu]raria cauſa an ſit ſimpliciter ſpiritualis, & eccleſiaſtica, an ue
[ro] mixta, & per quem cognoſcenda, & nu. 5. 6. & 8.
[Cau]ſa abſolutionis à iuramento eſt merè eccleſiaſtica, ſed ſolum
per iudicem eccleſiaſticum cognoſcenda.
[Cau]ſa quando abſolutio iuramenti peteretur ſuper contractu, cu
[ius] cauſa eſſet temporalis, uel mixta, & per iudicem ſecularē
cognoſci poſſet.
[Iudex] idem præparantis, & præparati eſſe debet.
[Cauſa] ſummaria, & extraordinaria dicitur petitio exequutionis
[in]ſtrumenti ſuper reuocatione pacti precarij pro adimplemen-
[to] promiſſorum.
[Vſu]raria, ſeu alia ſpiritualis incidens remittitur ad iudicē ec-
[cle]ſiaſticum, & iuriſdictionem iudicis ſecularis ſuſpendit, quā-
[do] cauſa principalis coràm ſeculari mota eßet ordinaria, ſecus
[ſi e]ſſet ſummaria, & extraordinaria, uel exequutiua.
[Exce]ptio uſuraria quando exequutionem coràm iudice ſeculari
[pe]titam non impediat.

EPITOME.

[V]ſurariam cām, in qua ſolū ſuper facto, & nō
[de] ſubſtantia uſuræ ſit qō, incidentem ad cām prin-
[cip]aliter ſuper exequutione inſtrumenti corā iudice
[ſecu]lari motā nō dici merè eccleſiaſticā, uel ſpiritua
[lem], uel tpalem, uel mixtam, & nō eſſe ad eccle-
[ſiaſ]ticum iudicem remittendam, ſed etiam per ſecu
[lare]m poſſe cognoſci, hic oſtenditur.

CONSILIVM CCXI.

CONCLVDENDVM vr̄ eē in caſu, de quo agi
tur, ꝙ cā, ſuper qua Reuerendiſſimus do.
Vicarius epiſcopi pronunciauit, dicatur
eſſe merè ſpūalis, & eccleſiaſtica, & non
[pro]phana, nec mixta, & conſequenter, ꝙ ſolum per
[iudi]cē eccleſiaſticū, & nō per ſecularē cognoſci poſ-
[ſit, q]uoniā† cauſa vſuraria ſimpliciter, & indiſtinctè
[dica]tur ſpiritualis, & eccleſiaſtica, & ꝑ eccleſiaſticū,
[& n]ō per ſecularem eſt cognoſcenda, ſiue principali
[ter, ſiue] incidenter mota fuerit, ut eſt gl. notabilis in
[d. clem. diſ]pendioſam de iud. quæ ſatis benè examinat, &
[o]ptimè etiā probat, ille tex. idemq́; uoluit gl. in c. ex
[tenore], de iureiu. in c.cum ſit generale, de fo. compe.
[in c. 1.] de offi. ord. & in ſumma 11. q. 1. ubi dicunt cri
[me]n uſuræ eſſe eccleſiaſticū, & habetur per Lapū in
[alle]gatio. 57. & 75. qui dicit ita de facto obtinuiſſe, &
Romanā curiam ita ſeruare: idē uoluit Bal. in l. quo-
ties, C. de iudi. Et hoc eſt uerū, niſi eſſet quæſtio de
ſolo calculo uſuræ, quia tunc poſſet talis cā tanquam
temporalis, & prophana per ſecularem cognoſci, ut
[uol]uit, & per Petr. de Anch. in d. clem. diſpendio-
[ſam], & per Io. de Imo. in d.c.cum ſit. Præterea† cum
[prin]cipaliter coràm eccleſiaſtico ꝓceſſum fuerit ſup
[cau]ſa abſolutionis à iuramento, & pronunciatū fue-
[rit a]d fauorem petētis abſolutionē, uidelicet ipſum
[eſſe] abſoluēdum, & hoc propter prauitatē uſurariā,
[quam] continet contractus, ſuper quo agitur, ut in ſen-
[te]ntia dicti domini Vicarii habetur, ſequitur, ꝙ talis
[cauſa] dēt dici merè eccleſiaſtica, & ſpiritualis, & ſo-
[lum] per iudicem eccleſiaſticum cognoſci poterit, ꝗa
[m]ateria iuramenti eſt merè fori eccleſiaſtici, & non
[ſec]ularis gl. in d.c.cum ſit, & in c. prædicandum, 22.
[q. 1.] Hoſt. in c. tuam de ordin. cogni. c. fi. de foro com
[pe.] in 6. & Abb. in c. ſignificante, de pigno. Quinim-
[mo] ſi abſolutio iuramenti fuiſſet petita corā eccle-
[ſiaſ]tico ſuper cōtractu, cuius cauſa aliàs eſſet tempo-
[ra]lis, uel mixta, & per iudicem ſecularem cognoſci
[p]otuiſſet, ut quia quis eſſet dicturus contractum uſu
rarium, ac etiam quando qō uſuræ eſſet ſuper facto
uſuræ, quo caſu cā hæc dicitur tēporalis, uel mixta,
tunc talis cauſa etiā diceretur effecta eccleſiaſtica, &
ſolum poſſet cognoſci per iudicem eccleſiaſticum,
4 qui de abſolutione iuramenti cognouit, quia† idem
debet eſſe iudex præparantis, & præparati, ut no. Bal.
in l. ordinarii, col. 1. C. de rei uend. & facit id, qđ uo-
luit Cald. in conſi. 2. de foro compe. & ſequitur Paul.
de Caſt. in l. 2. C. ubi, & apud quē, & in d. l. ordinarij:
Sed in caſu noſtro petita fuit abſolutio à iuramento
ad effectū, ut poſſit dici, & allegari contractus vſura-
rius, ut in ꝓceſſu, ergo hæc cauſa utroq; reſpectu ec-
cleſiaſtica dici debet: Et ex prædictis infertur, ꝙ hæc
cauſa tanquā merè eccleſiaſtica poterit cognoſci in
curia, & extra ciuitatē Mutinæ, quia non dicitur eſſe
prophana, nec mixta, & conſequenter nō dicitur de
iis cauſis, quæ ex forma literarum apoſtolicarū, & ra
tione priuilegii ciuitati Mutinæ cōceſſi debeat in ci
uitate, ſeu dioceſi Mutinæ cognoſci. ¶ Quibus tamē
nō obſtantibus, cōtrarium uidetur uerius, ꝙ hæc cā
dicatur mixta, & ſic talis, quæ potuerit cognoſci ne-
dum per iudicem eccleſiaſticum, ſed etiam per ſecu
larem, & conſequenter dicatur de illis cauſis, quę cō
prehenduntur in literis apoſtolicis, & in priuilegiis
ciuitati Mutinæ cōceſſis; & ideò ſit de illa cognoſcē
dū in ciuitate, ſeu dioceſi Mutinæ, ut cautū eſt in di-
ctis literis apoſtolicis, & maximè cū talis cauſa ſum-
mā quingentorum ducatorū non excedat. Et ad hoc
dicendum plura me mouent, & in primis opinio eo
5 rum, qui tenuerunt, † ꝙ cauſa vſuraria ſimpliciter di
catur eſſe mixta, uidelicet temporalis, & eccleſiaſti-
ca, & ꝙ de illa tàm per ſecularē, quàm per eccleſiaſti
cum cognoſci poſſit, ut notabiliter uoluit Salice. in
l. eos, in fi. C. de uſuris, & Cald. in conſilio ſuo poſito
inter conſilia Petri de Ancha. ſub nu. 237. incip. inhę
rendo, & Io. de Ana. in c. poſt miſerabilem, de uſuris
refert Modernos ita tenuiſſe, & ibi uidetur text. cla-
rus, & idē uoluit Archid. in c. quid dicam 14. q. 4. Se-
6 cundo faciunt ea, † quæ ad propoſitum uoluit Bart.
in l. 2. ff. de iuriſd. om. iud. & in l. quoties, C. de iudi.
& in l. omni, C. de ſacroſan. eccle. & in l. titia, ff. ſol.
mat. & ubiq; doct. & quæ poſt Bart. docto. canon ſtæ
communiter uolunt in d.c.cum ſit generale de foro
comp. ubi Abb. & Ant. in c. cauſam, de ordin. cogni.
& in c. lator, qui fil. ſint legi. & eſt communis opinio,
ueluti atteſtantur Abb. & Mod. & in d.c.cum ſit, qui
infinitos hoc tenentes allegant, & dicunt non eſſe
tutū ab hac ſententia recedere, uidelicet ꝙ quando
quæſtio eſt ſuper ſubſtātia uſuræ, hoc eſt, an uſura ſit
peccatū, nec ne, uel quando certū eſt factum, & du-
bitatur, an illud factum ſit uſura, nec ne, tūc quæſtio
iſta dicitur eſſe talis, quæ ſolū per eccleſiaſticum co-
gnoſci debet, quia talis cauſa dicitur eſſe merè ſpiri-
tualis, & eccleſiaſtica, & ita intelligātur gloſę primo
loco allegatæ, & tex. in d. clem. diſpendioſam, & in
clem. 1. de uſur. Quando uerò quæſtio eſſet ſuper fa-
cto, quod quidem pluribus modis exemplificatur, &
inter alios, quando eſſet quæſtio inter aliquos, quia
diceretur, ꝙ contractus factus fuit in fraudem uſura
rū, uel ꝙ aliquid eſſet in contractu adiectū in fraudē
uſurarū, & aduerſarius negaret, ꝗa diceret illud fuiſ-
ſe adiectū ratione intereſſe, & non in fraudem vſura
rū, tūc talis cauſa, ſeu quæſtio nō diceretur merè ec-
cleſiaſtica, nec ſpiritualis, ſed temporalis, uel ſaltem
mixta, & per utrunq; iudicem cognoſci poſſet, ſecun
dum quod iuriſdictio præuenta eſſet, ita eſt de men-
te Bartoli, in d. l. titia, & in d. l. quoties, & ita etiam
exemplificat do. Anto. in d.c. cum ſit, & in d.c. cau-
ſam, in pen. col. Io. de Ana. in d.c. poſt miſerabilem,
& Ancha. in conſi. 97. in ulti. col. Et Alex. in conſi. 9.

uol.4.in uerſ.Præterea dicit, ꝙ quando coram eccle
ſiaſtico dicitur inſtrumentũ fuiſſe factum in fraudẽ
uſurarum,& ſic aliquid fuiſſe in eo adiectum in frau-
dem uſurarũ,non dicitur ſuſpenſa iuriſdictio iudicis
ſecularis,immo hæc quæſtio dicitur eſſe facti,& ſpe-
ctat etiam ad iudicem ſecularẽ, & conſequenter nõ
dicitur merè ſpiritualis,& eccleſiaſtica, & ibi infini-
tos ad hoc allegat,& ita uoluit Paul. de Leaz. in cle.
1.de uſuris,& ſequitur Abb.in d.c.cum ſit, ubi Mod.
poſt Abb.affirmãt doct.communiter ita tenere: Sed
in caſu noſtro contra exequtionem inſtrumẽti fuit
oppoſitũ,ꝙ contractus reſpectu certæ quantitatis ꝓ-
miſſæ factus fuerat in fraudem uſurarum,& promiſ-
ſum in eo reſpectu illius quãtitatis fuerat adiectum
in fraudẽ uſurarũ,pars uero aduerſa negabat id fuiſ-
ſe adiectũ in fraudẽ uſurarũ, qnimmo ꝓ intereſſe, &
loco intereſſe,& in recõpẽſationẽ fructuũ,iuxta tex.
cũ ibi no.per gl. & doct.in l.curabit, C. de actio. em-
ptio.& no.in c. cõqueſtus,de uſuris,& ſic erat qõ ſuꝑ
facto, & non ſuper ſubſtantia uſuræ,nec ſuꝑ peccato
uſuræ principaliter, quia factũ erat incertum, prout
in terminis exemplificant doct.in locis præallega.&
hæc cõſtant ex deductis in proceſſu coram domino
Vicario facto,ergo ſequitur,ꝙ hæc qõ, & cauſa non
dicitur eſſe merè ſpiritualis, ſeu eccleſiaſtica, ſed po
tius temporalis, uel ſaltem mixta, & conſequenter
de illis, quæ ſub dictis literis apoſtolicis continetur.
7 ¶Tertio cõſidero,ꝙ† qõ,q̃ fuit in caſu noſtro princi
paliter intentata coram iudice ſeculari,fuit qõ ſum-
maria, ſiue extraordinaria, uidelicet exequutionis
inſtrumenti ſuper reuocatione pacti precarii pro ad
implemento promiſſorũ,quæ dicitur eſſe cauſa ſum
maria,& extraordinaria,ſeu exequutiua,ut in termi
nis uoluit Alex.in conſi.50.uol.2.l.à diuo pio,§.ſi ſu
per rebus,ff.de re iud.l.minor,25.annis,ff.de minor.
Bal.in l.ab exequutione circa 3.col.C. quorũ appell.
non recip.& do.Ant.in c.1.de libelli obla. Ex quo ſe
8 quitur,ꝙ† licet eſſet quæſtio etiã ſuper iure uſuræ, &
ſic ſuper ſubſtantia uſuræ,& non ſuper facto, tamen
quæſtio talis nõ dicitur eſſe merè ſpiritualis,ſed mix
ta adeò, ꝙ etiam ꝑ iudicẽ ſecularẽ cognoſci potuit,
corã quo exequutio petita fuit, quia ſolũ attenditur,
an fuerit quęſtio iuris, uel facti, quando ſuper cauſa
plenariè,& ordinariè procedebatur ad tradita ꝑ Bal.
in l.3.C.de carbo.edic.& in l.filium, ff. de his, q̃ ſunt
ſui,uel alien.iur.& in authen.ei qui in 5.col.C.de bo.
aucto.iud.poſſid.& ita firmat,& ſequitur Ale.in apo
ſtil.ad Bar.in addi.magna quaſi circa fi. in d.l.omni,
C.de ſacroſ.eccle.& hoc idẽ in terminis uoluit Spe.
in tit.de primo decre.in §.reſtat,uerſ.quid ſi agatur,
dũ dicit,ꝙ ſi agitur ex primo decreto, & filius neget
ſe in poteſtate patris, poteſt ſecularis cognoſcere de
filiatione,& conſequenter de matrimonio inciden-
ter nõ obſtãte,c.tuam de ordi.cognit. quoniam iſte
proceſſus non eſt ordinarius:Et ad propoſitũ,ac ferè
in terminis facit id,quod uoluit Pet.de Anch.in cõſ.
225.incip.Caſus talis eſt,qui uoluit,ꝙ ſuper cã exe-
quutiua exceptio uſuraria exequutioni oppoſita, &
ſic in cauſa ſummaria,in qua exceptiones requiren-
tes altiorẽ indaginem nõ admittũtur, exequutionẽ
nõ impedit,nec iudicis ſecularis iuriſdictionẽ ſuſpẽ-
dit, etiã ſi eccleſiaſticus illi inhibuiſſet, cũ exceptio
uſuraria altiorẽ indaginẽ requireret,prout etiam in
caſu noſtro requirebat. Nec obſtant iura in contra-
riũ allegari ſolita,uidelicet text.in d.c.tuam, & in d.
c.lator,quia illa nõ faciunt ad propoſitũ,ut utar uer-
bis Petri de Ancha.ibi,nã nõ loquuntur, quando qõ
ſpiritualis,uel eccleſiaſtica incideret in cãm extraor
dinariã,& ſummariã,hoc ẽ exequutionis, ſed qñ in-
cideret ad cãm ordinariã, & principaliter primò lo-
lo intentatã, Alioquin ſi hęc exceptio poſſet ex[illegible]
tioni opponi taliter, ꝙ iuriſdõ iudicis ſecularis [illegible]
quentis impediretur,calũniosè ſuꝑ exequutione[illegible]
pediri poſſent,ut clarè,& in terminis inquit ibi [illegible]
9 cha.Et† ubicunq; pręſumi poteſt,ꝙ corã ſecular[illegible]
ceptio uſuraria opponatur calũniosè,& animo [illegible]
danti,tunc ſecularis non tenetur cãm ad eccleſi[illegible]
cum remittere,nec iuriſdictio ſua impeditur [illegible]
ſuſpenditur,nec habet locum text.in d.c.cau[illegible]
in d.c.lator,ita Bal. in l.1.in fi.C. de ſenten. qu[illegible]
cer.quant.prof.& Ale.in apoſtil.in d.l.omni,[illegible]
tis aliis,quę poſſent ad hoc allegari. Ex quibu[illegible]
do,ut ſupra dixi,ꝙ hęc cauſa in caſu noſtro no[illegible]
tur merè ſpiritualis,ſeu eccleſiaſtica, ſed uel te[illegible]
ralis,uel ſaltem mixta adeò, ꝙ nedũ eccleſiaſt[illegible]
ſed etiam temporalis iudex de illa cognoſcere [illegible]
tuit, & conſequenter dicitur de cauſis ſub liter[illegible]
indultis apoſtolicis conceſſis ciuitati Mutinę co[illegible]
prehenſis: Et ex deductis pro hac parte ſatis aper[illegible]
reſponſio colligitur ad ea,quæ ſupra pro alia opi[illegible]
ne fuerunt allegata. Laus Deo.

SVMMAE.

1 *Remedium,c.ad noſtram,de emp.& vend.& c.illo uo[illegible] ſuper ſimulatione contractus,& uſuraria prauita[illegible] dium,l.2.C.de reſcind.uendi. ſimul intentari, & [illegible] bello cumulari poſſunt.*
2 *Poßeſſorium reſtituendæ,& reintegrandæ poſſeſſionis [illegible] petitorio poteſt ex parte agentis cumulari.*
3 *Dominium,& poſſeſſio ex parte emptoris excluditur per [illegible] ctum ſimulatum,& vſurarium, quando uenditor in poſſ[illegible] ne rei uenditæ remanſit.*
4 *Contractus emptionis, & uenditionis ex quibus de ſimula[illegible] & prauitate uſuraria argui poſſit.*
5 *Emptionis cõtractus non dicitur inualidus & iniuſtus ex [illegible] res uilius fuerit empta.*
6 *Pactum de retrouendendo non eſt contra naturam & ſub[illegible] contractus,nec ſimulationem contractus per ſe argu[illegible] ſetur pars pretij.*
7 *Remedium reſcindendi uenditionẽ,ſeu contractum ob læſionem [illegible] cedentem dimidiam iuſti pretij quando ſublatum dicatur.*
8 *Iuramentum quomodo ad hæredes iurantis tranſit.*
9 *In remedio,l.2.C.de reſcin.vend.quid illo agens,ut obtinea[illegible] beat in libello proponere,& probare, & nu.10.*
11 *Teſtibus non ueriſimilia deponentibus non creditur.*
12 *Lex ultra dimidiam iuſti pretij,& uerus ualor rei per qu[illegible] probetur.*
13 *Teſtis conſobrinus,& agnatus non eſt idoneus.*
14 *Poſſeßorium reſtituendæ, & reintegrandæ non compet[illegible] facto,& culpa ſua fuerunt eiecti.*
15 *Nec eiectis iudicialiter cum cauſæ cognitione.*
Nec emphyteotæ,ſeu colono ad longum tempus, qui ob [illegible] tionem canonis,ſeu penſionis fuit eiectus num. 19.
16 *Conductoris ius omne extinguitur,finito tempore locati[illegible] ex patientia locatoris cenſetur relocatio cum eiſdem [illegible] facta.*
17 *Conductor,finito locationis tẽpore uolens in re locata,[illegible] tore perſeuerare,uim domino inferre,& tanquam p[illegible] inuaſor dominum ſua poſſeſſione uelle priuare uidetur.*
18 *Et dominus tunc põt conductorẽ propria auctoritate exp[illegible]*
20 *Pactum franchandi factum alicui ad eius beneplacitum [illegible] ſonale,nec ad hæredes tranſit.*
21 *Actionem ineptam proponens ſuccumbere debet.*

EPITOME.

Remedivm,c.ad noſtram de empt.& uend.[illegible]
illo uos de pigno.ſuper ſimulatione cõtractus,[illegible]
uitate uſuraria propter modicitatem pretii, & [illegible]
de retrouendendo ſimpliciter appoſitum non [illegible]
petere,niſi alia concurrant.